

Как се управляват общите пари в държавните институции и дружества?

Къде потъва финансовият ресурс на обществото...

Публичното представяне на проведени обществени поръчки завършва с възложители от различни сфери на обществения живот в област Разград. Нова проектна инициатива осъществява гражданско наблюдение на обществените поръчки в Лудогорието. Центърът за съзидателно правосъдие в Разград създава с проект „Граждански наблюдател в Разград“ механизъм за повишена отчетност в разходване на обществени средства и увеличаване на прозрачността на публичните институции в област Разград, чрез огласяване на корупционни практики и злоупотреби.

Водоснабдителни дружества

При наблюдение на обществените поръчки на двете водоснабдителни дружества на територията на Област Разград могат да се направят следните изводи: „Водоснабдяване – Дунав“ ЕООД – Разград провежда процедури при състав на комисията по избора от служителите на дружеството. За разлика от наблюдаваната масова практика при общините, при провежданите процедури няма случаи на отстранени кандидати поради несъответствия в документацията. Има констатирани такива случаи, като на кандидата се предоставя срок за отстраняване, след което е допускан до класиране. **Неотстраняване на кандидати има изключително позитивен ефект.** Добър пример е процедурата с предмет „Периодични доставки на химически продукти за обработка на питейни отпадъчни води“, открита с обява на 29.10.2018г. В процедурата има три обособени позиции, като за 1 и 2 има по двама кандидати, а за 3 има един кандидат. Всички кандидати са допуснати до класиране:

Позиция №1 Доставка на натриев хипохлорид:

1. място „Б-Контакт“ ООД гр. Бяла с предложена цена 29 920 лв.;
2. място „Континвест“ ООД гр.София с предложена цена 58 480 лв.

Позиция №2 Доставка на течен хлор:

1. място „Скорпио-46“ ООД гр.Пловдив с предложена цена 10 989 лв.;
2. Място Континвест“ ООД гр.София с предложена цена 15 950 лв.

Позиция №3 Доставка на железен трихлорид:

- 1.място „Континвест“ ООД гр.София с предложена цена 12 150 лв.

Видно от класираните на първо място кандидати, с които са сключени договори, пряката конкуренция между кандидатите по 1 и 2 обособени позиции е дала възможност на възложителя да получи оферти с около 35 000 лева по-ниска цена от офертите на класираните на второ място. **Потвърждава се**

важен извод, че колкото по-сериозна е конкуренцията (повече кандидати се допуснат) до класиране, толкова по-изгодни ще бъдат офертите за възложителите. Напълно е възможно да се постигне най-добра цена за възложителя при максимално високо качество.

Анализирани са резултати от две проверки на Агенция за държавна финансова инспекция (АДФИ), извършени през последните две години във „Водоснабдяване – Дунав“ ЕООД – Разград. Обект на финансова инспекция са били разходите за строителство и доставки при провеждане на обществени поръчки за периода 2017г.-2020г. Проверени са 23 обществени поръчки и 67 договора на обща стойност над 15 млн.лв. При втората инспекция са предприети последващи действия по Закона за държавна финансова инспекция, което е признак за констатирани сериозни нарушения на финансовата дисциплина.

Извършена е проверка от АДФИ във „Водоснабдяване – Дунав“ ЕООД – Разград (Доклад № ДПЗРЗ-1/29.01.2019 г.). Установено е едно нарушение на чл. 73 ал. 4 от ЗОП /отм./. Проверени са 12 обществени поръчки на обща стойност 3 679 905 лв. без ДДС, съответно на контрол за подложени 12 договора на обща стойност 2 557 105 лв. с ДДС. Проверката има задачи: Проверка за законосъобразност на отчетените през 2017 г. разходи на средства за строителство, средства за доставки, във връзка със спазване на нормативната уредба в областта на обществените поръчки и сключените договори, изпълнението им и плащанията по тях.

Осъществена е проверка от АДФИ във „Водоснабдяване – Дунав“ ЕООД – Разград (Доклад № ДИД7РЗ-4/18.11.2020г.). Установено е едно нарушение на чл. 2, ал. 2 от ЗОП. Проверени са 20 обществени поръчки на обща стойност 11 867 686 лв. без ДДС. Финансов контрол е осъществен на 55 договора на обща стойност 2 056 198 лв. Предприети са последващи действия по Закона за държавна финансова инспекция. Извършена е: Проверка за законосъобразност на отчетените през 2018 и 2019 г. разходи за строителство, разходи за доставки, разходи за услуги, във връзка със спазване на нормативната уредба в областта на обществените поръчки; Проверка на изпълнението на сключените договори относими към отчетените разходи през проверявания период;

„Водоснабдяване и канализация“ ООД гр.Исперих

При анализ на практиката във „Водоснабдяване и канализация“ ООД гр.Исперих се установява, че в преобладаващата част в процедурите участва само по един кандидат. Прави впечатление обявена процедура за доставка на тръби, при която не се явява нито един кандидат.

МБАЛ „Свети Иван Рилски“ гр. Разград

Възложители на обществени поръчки са трите болнични заведения в област Разград: МБАЛ „Свети Иван Рилски-Разград“ АД, с мажоритарен собственик –държавата и миноритарни акционери седемте общини в област Разград и двете общински болници – „МБАЛ - Исперих“ ЕООД и „МБАЛ – Кубрат“ ЕООД, собственост на общините.

Осъществена е **финансова** проверка от АДФИ в Многопрофилна болница за активно лечение „Свети Иван Рилски“ АД - Разград (Доклад №

ДИД7РЗ-8/28.10.2019г.). Съставен е 1 акт за административно нарушение. Установени са 4 непроведени и/или неоснователно проведени процедури на обща стойност 237 523 лв. без ДДС, като са проверени 7 договора на стойност 203 108 лв. Предприети са последващи действия по Закона за държавна финансова инспекция. Установени са 4 нарушения на: 1. чл. 101а, ал. 2 от ЗОП (отм.); 2. чл. 101а, ал. 2 от ЗОП (отм.); 3. чл.8, ал.1 от ЗОП (отм.); 4. чл.17, ал.1 от ЗОП. Инспекцията обхваща проверка за законосъобразност относно спазването на нормативните актове, уреждащи бюджетната, финансово-стопанската и отчетната дейност в МБАЛ "Свети Иван Рилски" АД – Разград, свързана със сключване на договори със „Стромакс 1“ ЕООД и с „Йодита строй“ ЕООД за периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2017 г., в т. ч. прилагане режима на възлагане на обществени поръчки, изпълнение на договорите, извършените плащания и документална обосноваване на отчетените разходи;

Към момента на съставяне на анализа (09.02.2021г.) МБАЛ „Свети Иван Рилски“ гр. Разград е публикувала 3 отворени процедури в ЦАИС, които не са приключени. При преглед на предходни процедури (в профила на купувача), се установява, че преобладаваща част са за медицински консумативи и медицинска техника. В процедурите на голяма стойност има много обособени позиции. По принцип участват различни фирми, всяка обикновено за определени обособени позиции. Печелившите кандидати по различни обособени позиции са различни.

Осъществена е проверка от Агенция за държавна финансова инспекция в „Многопрофилна болница за активно лечение – Исперих“ ЕООД (Доклад № ДИД7РЗ-1/13.05.2019 г.). Установено е едно нарушение на чл.53 от Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарства. Проверени са 6 обществени поръчки на обща стойност 780 548 лв. без ДДС и са проверени 7 договора на стойност 588 026 лв. Извършена е финансова проверка за законосъобразност на отчетените през 2018 г. разходи за доставка на лекарствени продукти /медикаменти/, медицинска апаратура, болнично хранене и безплатна храна на персонала, капиталови разходи, предоставени под формата на целеви субсидии от държавния или общинския бюджет, във връзка със спазване на нормативната уредба в областта на обществените поръчки, в това число проведените процедури/обяви, сключените договори и тяхното изпълнение, от дата на влизането им в сила.

АДФИ е извършила финансова инспекция в „Многопрофилна болница за активно лечение – Кубрат“ ЕООД (Доклад № ДИД7РЗ-7/18.10.2019 г.). Не са установени нарушения. Проверени са 3 обществени поръчки на обща стойност 530 000 лв. без ДДС и са проверени 3 договора на стойност 403 919 лв. Извършена е финансова проверка за законосъобразност на отчетените през 2018 г. разходи за доставка на лекарствени продукти /медикаменти/, медицинска апаратура, болнично хранене и безплатна храна на персонала, капиталови разходи, предоставени под формата на целеви субсидии от държавния или общинския бюджет, във връзка със спазване на нормативната уредба в областта на обществените поръчки, в това число проведените процедури/обяви, сключените договори и тяхното изпълнение, от дата на влизането им в сила.

Наблюдаваните обществените поръчки с възложители болничните заведения имат особености. Най-значимите по стойност обществени поръчки са за доставка на лекарства и медицински консумативи. Вероятно това са най-трудните за подготовка и изпълнение обществени поръчки от анализираниите. Наблюдават се обществени поръчки с наличие на няколко стотин обособени позиции (700-800), главно за различни видове лекарства и медицински консумативи, които покриват пълния набор от необходими лекарства и медицински консумативи за нуждите на болничните заведения. Към всяка обособена позиция се изготвя техническо задание. При тези поръчки обикновено кандидатстват почти всички производители и вносители на лекарства в страната, но за определени обособени позиции. Случва се за една обособена позиция да има по 4-5 и повече кандидати, което допълнително усложнява проверката на документацията, изготвянето на класиране по всяка една обособена позиция. В проведени такива поръчки обикновено се сключват договори с 20-30 и повече спечелили кандидати. След сключване на договорите, по време на тяхното изпълнение се наблюдава ритмичност и точност при изпълнение на подписаните клаузи.

Наблюдават се затруднения за болничните заведения при обществени поръчки в област на услуги, извън сферата на медицинското обслужване. Има проведени обществени поръчки за доставка на храна или транспорт на пациенти и персонал, за пране на бельо и постелъчен материал, при които няма кандидати. В друга процедура спечелил обществената поръчка кандидат отказва да сключи договор. Посочените примери съществено затрудняват нормалното функциониране на болничните заведения, като отклонява внимание и ресурс за справяне с проблеми, извън сферата на медицинското обслужване и лечение.

Областно пътно управление град Разград

За Областно пътно управление Разград в ЦАИС се открива само една отворена процедура. В интернетстраницата няма профил на купувача. Областно пътно управление Разград е част от Агенция „Пътна инфраструктура“ и може да се предположи централизирано провеждане на процедури по ЗОП.

Други възложители на обществени поръчки

Възложители на обществени поръчки в област Разград са: Териториално поделение на НОИ гр.Разград, Районна здравноосигурителна каса –Разград, Регионална дирекция за социално подпомагане Разград, Регионална здравна инспекция Разград, Център за спешна медицинска помощ - Разград, Областно пътно управление – Разград, Областна администрация - Разград, Областна дирекция на МВР - Разград, Регионално управление на образованието – Разград, Областна дирекция по безопасност на храните – Разград (ОБДХ), „Кубратска гора“ ЕООД, Театрално музикален център – Разград, учебни заведения. След община Разград по брой публикувани обществени поръчки следват Национален осигурителен институт (ТП на НОИ) и Национална здравно-осигурителна каса. ТП на НОИ има една поръчка на стойност 30 000 лева и 2-3 поръчки с бюджет от по 2-3 хиляди лева. Регионалната здравно-осигурителна каса е провела 3-4 поръчки на ниска стойност (по 2-3 хиляди лева всяка). Не може да се направи задълбочен анализ на обществените поръчки, проведени от голяма част от институциите, защото (сравнително) рядко провеждат процедури по ЗОП – обикновено до единици (2-3 годишно), като в

основната част са на незначителна стойност (2-3 хиляди лева). Шест от споменатите десет субекта за последните осем месеца нямат обявена нито една обществена поръчка. Слабата активност на преобладаващата част от институции за провеждане на обществени поръчки може да бъде обяснена с увеличаващия се брой и обем на централизирано провеждане на процедури по ЗОП.

Извършена е проверка от АДФИ в **Център за спешна медицинска помощ – Разград** (Доклад № ДПЗРЗ-3/20.03.2019 г.). **Установено е едно нарушение на чл.53 от Наредба за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти.** Проверени са 9 обществени поръчки на обща стойност 164 412 лв. без ДДС, съответно на контрол за подложени 9 договора на обща стойност 108 288 лв. с ДДС. Проверени задачи: Проверка за законосъобразност на отчетените през 2018 г. разходи за доставка на лекарствени продукти (медикаменти), медицинска апаратура, болнично хранене и безплатна храна на персонала, капиталови разходи, предоставени под формата на целеви субсидии от държавния или общинския бюджет, във връзка със спазване на нормативната уредба в областта на обществените поръчки, в това число проведените процедури/обяви, сключените договори и тяхното изпълнение, от дата на влизането им в сила.

Екип на АДФИ е извършил проверка в **Областна дирекция по безопасност на храните - Разград** (Доклад № ДИД7РЗ-3/14.10.2020г.). Проверена е една обществена поръчка на стойност 29 999 лв. без ДДС и 4 договора на стойност 1 349 063 лв. **Не са констатирани нарушения.** Обект на проверка е законосъобразност по спазване на нормативните актове, уреждащи бюджетната, финансово-стопанската и отчетната дейност по отношение на всички обществени поръчки, договори, решения и разпореждания на ОДБХ – Разград, свързани с дейности за обезвреждане на животински отпадъци, за периода от 01.01.2017 г. до 30.08.2019 г.

Финансова инспекция е осъществена в **Театрално музикален център – Разград** (Доклад № ДИЗРЗ-2/31.08.2018 г.). **Съставени са 2 акта за административно нарушение в резултат на установени 3 нарушения** (чл. 154, ал. 5 от Закона за публичните финанси, чл.13, ал. 3, т. 3 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, чл.24, ал.1 от Закона за счетоводството). **Предприети са последващи действия по Закона за държавна финансова инспекция.** АДФИ е извършила 1.проверка за законосъобразност, свързана с централизирането на постъпилите парични средства в брой в системата на единната сметка за периода от 01.01.2016 г. до 31.08.2017 г.; 2.Проверка за законосъобразност на получаването, разходването и отчитането на паричните средства по касов и банков път за периода от 01.01.2016 г. до 31.08.2017 г.;

Проверена е финансовата дейност на **Основно училище „Васил Левски“, гр. Разград** (Доклад № ДИД7РЗ-5/18.09.2019 г.). **Съставен е 1 Акт за административно нарушение във връзка с чл.79, ал.1, т.4 от ЗОП. Предприети са последващи действия по Закона за държавна финансова инспекция. Установена е 1 непроведена и/или неоснователно проведена обществена поръчка на обща стойност 2 500 000 лв. без ДДС.** Извършена е финансова проверка за законосъобразност в областта на обществените

поръчки при възлагането и документална обосновааност на плащанията при изпълнението на сключени договори при обществена поръчка с предмет: „Извършване на неотложни строително-ремонтни дейности на сградата и физкултурния салон на ОУ „Васил Левски“, гр. Разград“, открита с Решение № 1/16.03.2018 г., в т.ч. актувани, платени и действително извършени строително-монтажни работи.

Екип на АДФИ е извършил проверка в Профилирана природо-математическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“, гр. Разград (Доклад № ДИД7РЗ-6/17.10.2019 г.). Съставен е 1 Акт за административно нарушение във връзка с чл.17, ал.1 от ЗОП. Предприети са последващи действия по Закона за държавна финансова инспекция. Установена е 1 непроведена и/или неоснователно проведена обществена поръчка на обща стойност 4 700 000 лв. без ДДС. Извършена е финансова проверка за законосъобразност в областта на обществените поръчки при възлагането и документална обосновааност на плащанията при изпълнението на сключени договори при обществена поръчка с предмет: „Извършване на неотложни строително-ремонтни дейности в съществуваща учебна сграда, предоставена за ползване на Профилирана природо-математическа гимназия „Акад. Никола Обрешков“, гр. Разград и прилежащите ѝ площи“, открита с Решение № 1/14.03.2018 г., в т.ч. актувани, платени и действително извършени строително-монтажни работи.

Може да се обобщи, че е необходимо да се подобри капацитета в образователната сфера при провеждане на обществени поръчки за извършване на строително-ремонтни работи на значителна стойност, в резултат на финансова инспекция в две големи учебни заведения в град Разград. Засилване на финансовия контрол и отговорност са друг важен елемент от целия процес на провеждане на процедури по ЗОП.

Център за съзидателно правосъдие развива успешно капацитет като граждански наблюдател (watch-dog) повече от 20 години. Интересите в местното развитие са в областта на укрепване на демократични институции, етническите малцинства, уязвимите групи, социалните услуги и граждански права. Последните 15 години Центърът за съзидателно правосъдие развива партньорски отношения със сдружение „Център за подкрепа на жени в село Стражец“ и сдружение „Младежки форум 2001 – Разград“.

Подкрепата за Сдружение „Център за съзидателно правосъдие“ е осигурена от Фондация „Америка за България“. Изявленията и мненията, изразени тук, принадлежат единствено на Сдружение „Център за съзидателно правосъдие“ и не отразяват непременно вижданията на Фондация „Америка за България“ или нейните партньори.

